

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsaki petek.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 5.44 K, za pol leta 2.72 K, za četrt leta 1.36 K; za Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol leta 2.98 K, za četrt leta 1.49 K; za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati enkrat štiritopna petistvrstica 20 vin, večkrat ceneje po dogovoru.

9. štev.

V Ljubljani, dne 1. marca 1907.

Leto X.

VOLILCI!

Razglasi vlade Vam naznanjajo, da Vam bode dne 14. majnika t. l. voliti poslance za nov državni zbor, kateremu bode temelj nov, načelo splošnosti in enakosti obsegajoč volilni red. Pred donečimi koraki delavskih bataljonov se je porušila stara zgradba predprav in neenakosti in čeravno ne zadostuje novi volilni zakon še vsem opravičenim zahtevam demokracije, je vendar odstranjena največja zapreka vsega napredka; prosto je stavbišče, na katerem je sezidati novodobno državo. Volilna preosnova, v katero je vložila socialna demokracija neprecenljivo delo, za katero je žrtvovala dragocene žrtve, mora biti začetek moderniziranja vseh razmer, vsega našega življenja. Boj za volilno pravico je bil prvi silni pojav oživele ljudske zavednosti in mogočno naraščajoče ljudske volje. S pridobljenim orožjem si moramo priboriti pravice, do katerih je bila doslej ljudstvu zaprta pot, svobodo, ki je bila doslej pepelčica.

Novemu parlamentu bode naloga, da si izvojuje veljavo, ki mu gre v ljudski državi. Odpraviti se mora zastarele določbe, ki so se rogale načelu ustavnosti ter dajale vladam priložnost, da so odločevale v najvažnejših vprašanjih samovoljno, preziraje voljo ljudskih zastopnikov; razširiti je treba pravice parlamenta, da bode ukrepal sam v zadevah zunanje politike in vojaštva in da ne bodo ljudstvu neodgovorne delegacije razpolagale z ogromnimi svotami, ne da bi mogel parlament posegati vmes. Volja ljudstva, izražena v njegovem izvoljenem zastopniku, mora biti odločilna v vseh rečeh, ki se tičejo države in v njej živeti narodov.

V ta namen mora tudi ljudstvo doseči pravice v smislu nepoplačene ustavnosti, da postane parlament lahko njegova pristna slika in da se lahko v popolni svobodi razvijajo vse žive moči prebivalstva. Prvemu koraku na poti do splošne in enake volilne pravice morajo slediti drugi, dokler ne bode uveljavljeno dejstvo, da ima vsak državljani brez razlike spola, narodnosti, vere in poklica popolnoma enako volilno pravico in da bodo tudi manjšine primerno zastopane. Zborovalna in društvena ter tiskovna svoboda mora biti rešena oklepov, ki jo doslej omejujejo in dajejo samovolji državnih organov neprimerno veliko moč. Demokratiziranje ustave je predpogoj modernega življenja; iz nje izvira ugled in moč državnega zbora, ona je spodbuda suverenosti narodov. Bodoči parlament mora odpraviti vse ostanke fevdalizma, policijskega duha in birokratičnega formalizma — od Vas, volilci, je odvisno, da sestavite tak parlament.

Nova doba, ki jo navešča preosnovani volilni red, mora rešiti posebno vprašanje te države, vkoreninjeno v sestavi Avstrije in porajajoče najvišarnejše boje, ki so doslej razjedali vso družbo, vezali najboljše moči vseh narodov ter ovirali socialni, gospodarski in kulturni napredek. Z geslom »divide et impera« so vlastodržci ščuvali narod proti narodu; sledeč nizkim instinktom so ščuvali šovinisti vseh plemen nasprotstva; z zadovoljnostjo je nenasitni kapitalizem zrl besno borbo, ki je preprečevala združitev moči za gospodarsko osvoboditev. Država, ki noče biti zadovoljna z navideznim življenjem, mora najti izhod iz te zagate. V puščavi ljudske brezpravnosti ni bilo plodovitih tal za seme sporazuma; prva zarja ljudskih pravic pa naznanja dobo, ki mora odpraviti največjo zapreko. Narodno vprašanje prihaja v nov štadij in čas njegove rešitve se približuje. V dosego tega cilja bode uprla socialna demokracija vse moči. Za njo je razvozanje tega gordijskega vozla velevažna naloga, ker je njen lastni razvoj odvisen od zadoščenja narodov in od narodne pomirbe. Socialna demokracija, ki se bojuje za splošno svobodo, zahteva tudi svobodo narodov; ona, ki je nepomirljiva sovražnica vsakega potlačevanja, obsoja tudi teptanje manjših in slabših narodov; ona, ki stremi za najvišjo kulturo, hoče neomejen kulturni razvoj vseh. Načelo, da odločaj vsak narod neodvisno o svoji usodi, je socialna demokracija slovesno naglasila na mnogih mednarodnih zborih; narodna avtonomija je jasna zahteva njenega narodnostnega programa v Avstriji. S povečanjem socialno-demokratske moči se pospeši rešitev narodnega vprašanja v smislu brezpogojne samopravnosti in svobode; njena mednarodna združitev je najbolje jamstvo, da se bode bojevala za pravice vseh narodov.

Volilci! Spomnite se, da smo udje malega naroda, čegar moči pešajo v večnem, besnem boju z mogočnimi nasprotniki, dočim se povečajo v razumni zvezi; uvažujte, da moramo doseči svojo neodvisnost v sporazumu z drugimi, pa glasujte za socialno demokracijo, ki pripravlja pot pravični poravnavi ter je s svojim programom in stvarno pokazala, kako hoče rešiti pereče narodno vprašanje. Vsak glas, oddan za socialno demokracijo, je glas za osvoboditev in enakopravnost lastnega naroda.

Nova doba pa zahteva sploh novo kulturo in ogromno delo čaka na tem polju državni zbor, ki Vam je voliti. Mora duševne reakcije tlačiti prebivalstvo cele države, zlasti pa naš narod, nad katerim je razprostrl klerikalizem svoja krila. Pod pretvezo, da hoče svobodo cerkve, katere ne omejuje nihče, skuša klerikalizem osredotočiti vso javno moč v rokah duhovništva, pa nastopa brezobzirno proti vsakemu duševnemu napredku. Predvsem hoče dobiti šolo v svojo oblast in podložiti si učiteljstvo, da bi vcepil

mladini reakcionarni fanatizem v srce in v glavo in si tako zagotovil neomejeno vladno nad naraščanjem. Socialna demokracija spoštuje verske čute vsakogar; ali brez duševne prostosti ni nobene osvoboditve in predpravice katoliške hierarhije so ljudstvu ravno tako nevarne, kakor vsak privilegij. Boj proti nazadnjaštvu ne more biti končan, dokler ne zmaga napredek na celi črti in v tem boju bode stala socialna demokracija slej kakor prej v prvi vrsti.

Volilci! Boj za svobodno misel bode tem silnejši, ker podpirajo in ščitijo svobodi nevarno klerikalno strujo v tej državi visoki krogi. Prijazna ji je sedanja vlada, sestavljena iz neenakih elementov. Laska se kapitalizem, ki upa, da mu bode klerikalizem krotil teptane, a po osvoboditvi koprneče delavske trume. V pobratimstvu z njim živi veleposestništvo, ki želi, da bi mu klerikalizem ohranil kmetske množice v nevednosti. Za boj proti takim nasprotnikom je treba neustrašene čete, a socialna demokracija Vam je dokazala, da je zastava napredka najvarnejša v njenih rokah.

Od državnega zbora, ki ga voli ljudstvo, zahtevamo, da skrbi za blagor širokih slojev prebivalstva. Stari parlamenti se niso zavedali te naloge; varovali so koristi z ogromnim imetjem blagoslovljenih razredov in pomagali so velikemu kapitalu in veleposesti, kopičiti obresti nad obresti na račun najširših plasti, propadajočih v neskončni bedi. Vsi stanovi, ki morajo živeti od dohodkov svojega dela, čutijo brezobzirno pest kapitalistične in veleagrarne politike, ki je podraževala ljudstvu kruh in meso, sol in petrolej, ne samo v pogubo delavstva, temveč tudi na škodo ostalih produktivnih slojev, ki ne morejo uspevati, kadar peša kupovalna moč najštevilnejših odjemalcev. Neresnično je bilo takozvano varstvo srednjih stanov; neiskreno je bilo pospeševanje obrtnije in kmetijstva. V dobi, ko naraščajo veleposestniški profiti v velikanskem razmerju in se dviguje veleindustrija, ne zadostujejo delavskim razredom z ogromnim trudom zasluženi dohodki za skromno življenje, mali obrtniki se komaj drže nad vodo, kmetje se selijo v Ameriko, uradnike, ki so bili nekdanj najzanesljivejši stebri vladajočih krogov, sili beda, da nastopajo s tistim orožjem, ki ga je kovalo industrialno delavstvo.

Nenasitnim zahtevam fevdalno kapitalističnih slojev se mora upreti državni zbor, ki hoče zaslužiti ime ljudskega parlamenta.

Najbolj pereče je socialno zakonodajstvo, ki je bilo doslej zanemarjeno nad vse. Delavni razredi, ki vstvarjajo bogastva cele družbe in žrtvujejo vso svojo telesno in duševno moč kapitalizmu in državi, živijo v razmerah, ki sramote dvajseto stoletje in za njih blagor ne skrbi noben parlament in nobena vlada. Dočim se izdeluje zakone, ki zagotavljajo denarnim vrečam ogromne dobičke, se jemlje delavcem pravico, da bi se mogli svobodno bojevati za izboljšanje svojih razmer. Pozabljeno je delavsko varstvo, v nedosežnih skroviščih počivajo zahteve proletarcev. Avstrija zaostaja v socialnih reformah daleč za drugimi, celo najmlajšimi državami. Pridno bode moral delati novi državni zbor, da popravi številne grehe svojih prednikov; socialna demokracija pa je tista moč, ki ga bode gonila na tem polju brezobzirno naprej. Z nikakršnimi izgovori se ne sme več zavlačiti zavarovanje delavcev, malih obrtnikov in malih kmetov za starost in onemoglost, a tudi zavarovanje privatnih uradnikov se mora izboljšati tako, da se ga združi s splošnim zavarovanjem. Sočasno se mora poskrbeti za udove in sirote. Bolniško zavarovanje se mora razširiti in reformirati in avtonomija zavarovancev mora biti zagotovljena. Varstvo delavnih žena se mora izpopolniti. Obrtno nadzorništvo se mora modernizirati. Koalicijsko svobodo se mora povečati in zavarovati.

Država, ki ima ogromne svote za militarizem, mora imeti tudi potrebna sredstva za blagor svojih prebivalcev. V ta namen se mora tudi preosnovati davčni sistem, ki izrablja najsiromašnejše sloje in protežira bogatejše. Sreča delavnih razredov mora postati prvi zakon novemu državnemu zboru.

Volilci! Program socialno-demokratske stranke je jasen. V njem najdete zagotovilo, da se bodo socialno-demokratski poslanci neumorno in neustrašeno bojevali za blagor vseh tistih, ki delajo, vseh, ki so potlačeni in izkoriščani, vseh, ki streme po višji kulturi, po napredku in po svobodi. Nikjer niso Vaši interesi tako zavarovani, kakor v taboru socialne demokracije.

Volilci! Glasujte za kandidate jugoslovanske socialne demokracije! Glasujte za gospodarski napredek, za omiko in za prostost!

Povečajte četo tistih, ki podirajo nasilstvo in preganjajo temo! Pomnožite vrste onih, ki pripravljajo novo dobo in novo kulturo!

Podpirajte nas pri težkem, a prepotrebem delu! Agitirajte in prepričujte! Preganjajte neutemeljene predsodke in razširjajte zavednost!

In ko napoči dan volitve, glasujte složno za socialno-demokratske kandidate v imenu svobode, bratstva in enakosti!

Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke.

Občinski volilci v Ljubljani!

Dne 15. aprila t. l. so dopolnilne volitve iz tretjega razreda za ljubljanski občinski svet.

Z ozirom na to, da je na dnevnem redu prihodnjih razprav volilna reforma za občinski zbor in bi bilo zelo važno, da se sliši pri teh razpravah tudi glas tistih, ki so doslej brez zastopstva v občini, je sklenil okrajni odbor na svoji zadnji seji, da imenuje za te volitve dva kandidata.

Vse, kar je potrebno, bode pravočasno razglašeno.

Sodrug in somišljeniki! Pripravite se na te volitve.

**Ljubljanski okrajni odbor
jugoslovanske soc. demokratične stranke.**

Naš zbor.

Tretji dan. — Dopoldnevna seja.

(Konec.)

Predsednik Kermolj otvori sejo ob 9. dopoldan.

Berdajs predlaga, naj se izvoli odsek, ki bi kandidiral izvrševalni odbor.

Predlog je sprejet in se voli v odsek sodruga Čobal, Sitar, Jernejčič, Mlinar, Kocmur, Štravs.

Preide se na dnevni red:

Časopisje.

Poročevalec sodrug Kocmur govori o važnosti časopisja in tiska sploh ter naslika težave, s katerimi se je imelo bojevati slovensko socialnodemokratično časopisje. Zgodovina »Delavca« razkriva pravo trnjava pot. V Ljubljani je bil iz tiskarne vržen na tlak, v Trstu se ga ni moglo tiskati, iz Zagreba se je moral izseliti, ker je bil zaplenjen od prve do zadnje besede. Na Dunaju je našel nekaj časa zavetišče. Ko ga je stranka hotela imeti doma, je moral poskusiti srečo v Trstu. Pri tako malem narodu, kakršen je slovenski, se časopisje in literatura sploh težko razvija, posebno pa delavska, ker ni mnogoštevilnega industrialnega proletariata. Govornik se ozira na razvoj naših meščanskih strank in raziskuje, kakšno časopisje se je poridilo iz njih. Okus čitateljev je večinoma pokvarilo, ker je lovilo le senzacije. Delavstvo pa potrebuje stvarne pisave. A za vse potrebe delavstva ni zadostovalo, kar smo imeli in priskrbiti bomo morali vsekakor, da dobi naše časopisje širši temelj. Ob času volitev je list posebno važen. To pride pri nas še bolj v poštev, kar nam druga agitatorična sredstva ne zadostujejo. Za dobo volitev bode moral »Rdeči Prapor« vsekakor izhajati kot dnevnik. Rešiti se bo moralo pa tudi vprašanje, ali bi bilo mogoče, pozneje trajno izhajati dnevnik. To seveda ni lahka stvar, ker je v ta namen potreben fond. Najprimernejše sredstvo bi bila produktivna zadruga, ki bi skrbela tudi za izdajanje drugih publikacij in bi spravila to v primeren zistem. Pri izvrševalnem odboru naj bi se ustanovilo v ta namen tiskovni odbor. Nadalje poroča o »Naših Zapiskih« in o »Napreju«. Iz računskega poročila je razvidno, da je imel »Rdeči Prapor« od preselitve v Ljubljano do 31. januarja 1907, dohodkov 15.980 K 83 vin., izdatkov pa 17.683 K 48 vin. Peki so ustanovili poseben strokovni list v Trstu. V Ljubljani izhaja še »Tobačni delavec«.

A. Kristan poroča o razvoju »Napreja«, ki se ga tiska v 1000 iztisih.

Avbelj: Ako bode »Rdeči Prapor« izhajal kot dnevnik, ga ne bodo mogla naročati strokovna društva. Z »Internacionalom« ni zadovoljen. Misli, bode treba na ustanovitev skupnega strokovnega lista.

A. Kristan želi proračun za dnevnik in vpraša, v kakšni obliki bode izhajal.

Kocmur: Obliko se bode definitivno določilo, ko dobimo vsa poročila glede naročnikov.

Regent želi, da se prične akcijo za stalno izdajanje dnevnika in poroča, kako ustanove italijanski sodrug svoj dnevnik.

Mlinar pojasnjuje svoj proračun. Nočno delo bi bilo predrago.

Kopač: Železničarji se bodo zavzeli za dnevnik, ker bode mogoče šele tedaj mogoče ustanoviti strokovno glasilo za železničarje. Izdaja naj se ga pa trajno in ne samo za dobo volitev.

Čobal želi, da se začne že 15. marca izdajati dnevnik. Za trajni dnevnik priporoča obliko zadruge.

Klinec povdarja, da se čuti v Trstu splošno potrebo dnevnika.

Predsednik Petrič pretrga sejo ob 1/2 1 do 2. popoldan.

Popoldnevna seja.

E. Kristan: Izvrševalni odbor je resno prereševal vprašanje dnevnika, ki se ga zahteva že od mnogih strani. Za dalekosežne odloke ni hotel prevzeti odgovornosti, temveč je sklenil, počakati na zbor. Za provizorični dnevnik je pa nujna potreba, in zato je pripravil, kar je bilo pred zborom

mogoče, da se ga more izdajati za dobo volitev. Želja za dnevnikom je že precej stara in razsoditi je treba, ali so razmere ugodne ali ne. Tudi na današnjem zboru žele vsi, da bi ga izdajali trajno. To je umevno, ker je glasilo najvažnejši instrument stranke. Brez težav ne pojde ustanovitev, ali položaj je vendar tak na Slovenskem, da se je treba resno oprijeti dela. Razmere so za delavsko časopisje drugačne, kakor za meščanske. Brez fonda ne more začeti socialnodemokratičen dnevnik; začne pa vendar z manjšimi sredstvi, kakor meščanski dnevnik, ker pride upliv organizacije tudi tukaj v poštev. Razlaga, kako so se drugi socialnodemokratični listi razvili do dnevnikov. Treba bode mnogo dela, ali kar je potrebno, se mora izvršiti. Predlagana tiskovna zadruga se kaže kot najprimernejše sredstvo. Govori o posameznih določbah za tako zadrugo in priporoča sledeči predlog:

1. Pri izvrševalnem odboru se ustanovi tiskovni odsek, ki ima nalogo, skrbeti za sistematično izdajanje socialističnih publikacij.

2. Ob času volitev naj se izdaja »Rdeči Prapor« dnevno za dobo dveh mesecev.

3. Tiskovni odbor naj sporazumno z izvrševalnim odborom izdela vse priprave za ustanovitev tiskovne zadruge po navodilih komisije, kateri bode namen trajno izdajanje dnevnika.

Po kratki debati, katere se udeleže Regent, Stolf, A. Kristan, Mlinar in Hafner se sprejme predlog soglasno.

V imenu komisije poroča E. Kristan o predlogih.

Čobalov predlog: Točko 2 organizacijskega statuta se izpremeni tako, da ima vsak volilni okraj po novem volilnem redu okrajno organizacijo — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Mlinarjev predlog: »Na strankin zbor ima vsaka okrajna organizacija pravico pošiljati po pet, vsaka organizirana stroka po dva delegata« — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Čobalov predlog: »Pri izvrševalnem odboru naj se čim prej ustanovi politično tajništvo po navodilih, ki so bili sprejeti na zaupni seji« — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Kocmurjev predlog: »Ustanovi naj se politično društvo za vse slovenske kraje« — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Regentov predlog: »Doneske okrajnih organizacij izvrševalnemu odboru naj se zniža na 25 odstotkov« — ni priporočen.

Se odklanja proti 1 glasu.

Avbeljev predlog: »Pobiranje strankinega davka naj se po možnosti vpelje pri organiziranih strokah« — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Mlinarjev predlog: »V področju vsake okrajne organizacije naj se v posameznih krajih ustanovi zaupniške svete po najmanj 3 osebe« — ni priporočen.

Se odklanja.

Kristanov predlog: »Odločevanje taktike pri volitvah se prepušča izključno izvrševalnemu odboru, ki bode v vsakem slučaju ravnal sporazumno s prizadetimi okrajnimi volilnimi odbori. To velja zlasti tudi glede nastopa pri ožjih volitvah. Brezpogojno pa velja načelo, da se pri ožjih volitvah ne podpira kandidatov nobene stranke, ki bi se v volilnem boju proti socialni demokraciji posluževala surovih ali terorističnih sredstev« — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Druga vprašanja glede volilne taktike so rešena na zaupni seji in obveljajo.

Čobal-Jernejčičev predlog: »Zbor priporoča načeloma, da se udeleži stranka z lastnimi delegati mednarodnih socialističnih kongresov. Izvršitev tega sklepa se prepusti izvrševalnemu odboru« — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Jernejčičev predlog: Izvrševalni odbor naj študira jugoslovansko vprašanje; stopi naj v zvezo s hrvatsko, srbsko in bolgarsko stranko ter naj izda poljudno brošuro o tej snovi — se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Kocmurjevo resolucijo glede tiskovnega odbora in dnevnika, ki je bistveno identična s Kristanovim predlogom, se priporoča.

Sprejeto.

Kocmurjev predlog, da se izreče upravnistvu »Rdečega Prapora« absolutorij, se priporoča.

Soglasno sprejeto.

Kocmurjev predlog, naj tiskovni odsek prouči eventualno izdajo majskih znakov, se priporoča.

Soglasno sprejeto.

V imenu volilnega odseka predlaga sodrug Sitar sledeče sodruga za izvrševalni odbor:

a) V ožji odbor: Miha Čobal, Ivan Kocmur, Etbin Kristan, Ivan Mlinar, Josip Petrič.

b) V razširjeni odbor:

Za Kranjsko: Anton Kristan in Ivan Štravs;

za Trst: Fran Jernejčič, Vinko Kermolj, Ivan Regent;

za Istro: Pavel Bucič;

za Gorisko: Fran Milost;

za Štajersko: Ignjat Sitar;

za Koroško: Andrej Saulikar.

c) V kontrolo: Valentin Avbelj in Ivan Tokan.

Soglasno sprejeto.

Določitev mesta za prihodnji zbor se prepusti na predlog E. Kristana izvrševalnemu odboru.

Sodrug Tucović: Pri slovesu se zahvaljujem slovenskim sodrugom za vabilo in za vsprejem. Prepričan sem se na Vašem zboru, da se medsebojno res premalo poznamo in da je natančno poznavanje potrebno. Ko se od Vas poslavljam in jemljem seboj lepe utiske teh dni, vam bratsko stranko, naj nam pošlje svojega zastopnika na letošnji zbor srbske socialnodemokratične stranke. (Burne ovacije.)

E. Kristan opozarja, da je izvršil zbor plovito delo. Kar smo tukaj storili, naj zanese vsak delegat domu in iz semena nam vzide bogata žetev. Sestali smo se v posebnih razmerah, v času, ki je zgodovinskega pomena. Naš zbor je bil zaključna točka dolgega silnega boja, v katerem so storili slovenski socialisti vso svojo dolžnost. Ali za nas ni počitka. Od boja stopamo pod rdečo zastavo v boj in tako pojde, dokler ne priborimo zadnje zmage, dokler se ne sezida na razvalinah soc. krivičnosti ponosna stavba socialne družbe, v kateri bode vladala pravica in svoboda. Napredovali smo tekom zadnjih dveh let kakor še nikdar prej in to nam daje pogum za bodoče delo. Zahvaljuje se toplo sodrugu Tucoviću, ki nas je obiskal kljub neugodnim razmeram, ter srbski stranki, ki ga je odposlala. Nadalje se zahvaljuje socialističnim poslancem, zlasti drju. Adlerju, za trudapolno delo v parlamentu in zaključuje s trikratnim »Živio« na jugoslovansko in na mednarodno socialno demokracijo. (Gromoviti »Živio«-klici.)

Mlinar se zahvali v imenu izvrševalnega odbora vsem organizacijam za podporo tekom dveh let. V imenu ljubljanskih in zunanjih delegatov se zahvaljuje tržaskim sodrugom za sprejem.

Čobal se zahvali v imenu vseh delegatov predsedništvu za požrtvovalno in objektivno vodstvo razprav.

Kocmur zakliče »Slava« ruskim revolucionarjem. (Gromoviti »Slava«-klici.)

Predsednik sodrug Kermolj zaključil zbor. Delegati zapoje »Rdeči Prapor« ...

Sodrug, delavci!

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Domače stvari.

Ljubljanske občinske volitve. Predzadnji torek je imel občinski svet sejo, na kateri so bile na dnevnem redu dopolnilne volitve za občinski zastop. Iz tega izstopijo letos v tretjem volilnem razredu obč. svetniki: Josip Kozjak in Franjo Mali; tekom leta je se izstopil Ivan Kejžar; v drugem razredu izstopijo Ivan Hribar, dr. Danilo Majaron, Andrej Senekovič, dr. Ivan Tavčar; v prvem razredu Josip Lenč, dr. Karol Triller, pl. Trnkóczy, Elija Predovič. Volitve bodo za tretji razred dne 15. aprila, za drugi 17., za prvi 19. aprila; eventualne ožje volitve vselej drugi dan po glavni volitvi. Tretji razred voli v dveh oddelkih, prvi od črke A do L, drugi od M do Ž v dvorani »Mestnega doma«, od 8. do 12. dopoldan. Načelnika volilne komisije sta za prvi oddelek obč. svetnik Plantan, za drugi dr. Bleiweiß.

Občinska volilna reforma pride, kakor je naznanil župan na zadnji seji z ozirom na sedanje zdravstveno stanje dr. Oražna meseca marca na dnevni red občinske seje.

Nova stranka. Skupina, ki se je doslej brez organizacije zbiral okrog »Našega lista« in je sestajala večinoma iz disidentov stare liberalne stranke, ter je bila znana pod imenom »mladih«, je ustanovila v zadnjem času svojo lastno stranko, o kateri se je že od novega leta precej govorilo. Sedaj je začela nova stranka izdajati svoje lastno glasilo pod imenom »Nova doba«. Stranka pa se je okrstila »Slovenska gospodarska stranka«. »Nova doba« bode izhajala vsako sredo in soboto v Ljubljani. Tiska se jo v »Učiteljski tiskarni«. Program stranke še ni objavljen in zato tudi še ne more izreči ničesar o njej. Kajti samo ime stranke ne pove ničesar. Pa tudi po prvi številki njenega glasila se ne more izreči nobenega mnenja, kajti programatičnih sestavkov ni v njej. Uvodni članek o narodnosti je nepopoln; iz dosedaj objavljenega fragmenta je pa posneti, da ima avtor

Sodrug in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

o pojmu naroda in o njega interesni aferi deloma napačne pojme. Pa tudi to ne dopušča seveda nobene sodbe o programu. Počakati bode treba, ali se razvije iz »Gospodarske stranke« tista moderna meščanska organizacija, ki bi mogla uspešno nastopiti na polju, katerega ni znala obdelovati stara liberalna stranka.

«Naš list», ki je bil doslej glasilo »mladih«, bo izhajal odslej kot neodvisen list po enkrat na teden.

Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu. Delavci iz Ljubljane in Kranjske sploh naj se v zadevah tržaške zavarovalnice proti nezgodam, bodisi ustmeno ali pismeno, obračajo do sodruga Ivana Kocmurja, Ljubljana, Cerkvene ul. št. 19, oziroma do sodr. Josipa Zupana, Ljubljana, Hranilniške ulice št. 13. Ustmeno posreduje tudi upravništvo »Rdečega Prapora« vsak dan od 6. do 7. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure dopoldan. Osobito ponesrečenci, ki imajo kaj opraviti z omenjenim zavodom, naj se zlasti v prepornih slučajih obračajo do navedenih sodrugov, ki stojita v vednem stiku z delavskimi zastopniki pri zavarovalnici.

V šentpeterski cerkvi v Ljubljani so že politične pridige na dnevnem redu. Državnozbornske volitve dajejo ondodnemu župniku neizčrpno snov. Posebno je vzel na piko socialno demokracijo, katero misli uničiti s svojo cerkveno agitacijo. Tudi klerikalne shode naznanja raz prižnico. Klerikalni agitatorji hodijo od hiše do hiše in pripovedujejo ljudem, ki jih marajo poslušati, da hoče socialna demokracija odpraviti vero. Naj bi rajše povedali resnico, da jo politični župniki odpravljajo, ker jim agitatorične pridige ne puščajo časa, da bi govorili o evangeliju. Ako se morejo klerikalci posluževati takih neresnic, kakor jih raznašajo po hišah, morajo prav malo zaupati svojemu programu in svojim načelom. Ali če hoče gospod fajmošter še z naprej izpreminjati svojo cerkev v agitatorsko zborovališče, naj le. Ljudem, ki hodijo v cerkev, se bodo temprej odprle oči.

Predavanje v Šiški. V sredo, 27. svečana, je priredila šišenska podružnica strokovnega in pravovarstvenega društva javno predavanje v gostilni gospoda Čelarca. Udeležba je bila, zlasti z ozirom na čas, jako dobra. Predaval je ces. svetnik, gospod profesor Franke o predmetu: »Družabni sloji in uvod v znanstveni socializem«. Izvajanja so bila zelo poučna in je žel predavatelj, ki je bil pri nastopu jako simpatično sprejet, viharo pohvalo. Profesor Franke nadaljuje predavanje v ponedeljek, 18. marca, ob 8. uri zvečer. Predavanje, ki je bilo napovedano za 4. marca, odpade, ker je predavatelj tega dne zaprečen.

Dr. Ferdo Müller, ki je mnogim našim sodrugom znan iz procesov, v katerih je uspešno zastopal železničarje in delavce, je otvoril odvetniško pisarno v Celovcu, Kramergasse 1.

Coljska »Domovina«, ki prikazuje zadnji čas doslej nenavadno nepristranost, se je pred kratkim zmenila o našem strankinem zboru. Sočasno se je dotaknila razmer na Spodnjem Štajerskem, kjer nastop naše stranke po njenem mnenju doslej še ni bil dovolj mednarodni. Lojalni nasprotnik pričakuje od nas vedno lahko lojalni odgovor. Torej: Ne pride nam niti na misel, trditi, da se niso godile na Spodnjem Štajerskem semtertja taktične napake. Pazljiv čitatelj našega lista bi bil pa lahko zasledil v naših lastnih predalih opombe, da je fanatično preganjanje socialnodemokratske stranke škodovalo ravno Slovenstvu v narodno mešanih krajih. Vodstvu stranke se ne more očitati, da bi bilo kdaj trpelo pospeševanje germanizacije. Ko se je lani poskusilo vsiliti delavstvu kandidature Wratschkota, je socialna demokracija takoj odločno nastopila in je pojasnila razmere. In tako se je godilo v mnogih slučajih. Ali »Domovina« naj pomisli, kako reakcionaren je bil navadno nastop uradnega Slovenstva na Štajerskem in kako lahko je nastalo mnenje, da je vsak namen onih krogov reakcionaren. Spomni se, kako se je tajilo slovenstvo socialnih demokratov in kako je moralo to psihološko uplivati. Pridobili niso Slovenci z zatiranjem socialne demokracije ničesar, odgnali so pa marsikaterega, ki bi bil danes naš, v tabor Štajercijancev. Kar pa se tiče uradovanja i. t. d. opomnimo le, da socialni demokratje niso krivi, če dela na Štajerskem slovensčina marsikateremu Slovincu še več težav, nego nemščina.

Homo primigenius je bil naslov predavanja, ki ga je priredila »Akademija« v nedeljo, 17. t. m. ob 5. popoldan v »Mestnem Domu«. Predaval je profesor zagrebškega vseučilišča dr. Gorjanović-Kramberger, ki je sam našel glasovite ostanke diluvialnih ljudi v Krapini ter je spisal o tem odkritju znamenito monografijo. V svojem predavanju je omenil dr. Gorjanović vse najdbe diluvialnih človeških ostankov od neandertalskega do krapinskega. Pobjal je mnenje Virchova, da se je našlo v Neandertalu in v Spilly patološke ostanke abnormalnega človeka s sedanjim, pa je zagovarjal nazor, da diluvialni človek v Evropi ni izumrl, temveč da je sedanji v Evropi, Aziji in v Severni Ameriki živeči človek njegov naravni naslednik, da pa ni v zvezi z Malajci, zamorci i. t. d. Govoril je tudi o živalih tedanje dobe in je podal sliko pračlovekovega življenja. Bil je lovec, ljudojdec, živel je v votlinah, bil je v večnem boju z zvermi in s so-

sedi, imel je primitivno orožje, bil je srednje rasti, o pieteti napram pokojnikom ni imel pojma. Njegovo predavanje je bilo jasno; preparati in slike so služile v izborni ilustraciji.

Načrt volilne preosnove za mestni svet oz. deželni zbor tržaški je izdelal tržaški dež. odbor, ki je sestavljen iz članov italijanske kapitalistično-narodne stranke in ne da se tajiti, da je to pravo mojstrsko delo, ki bi zagotovilo gospodovalni stranki za vedno večino v mestnem svetu in deželnem zboru. Sestavljen je načrt iz 20 paragrafov in čuda, niti enega ni takega, da bi mu mogli brezpogojno pritrditi. Edino kar je dobrega, bi bilo to, da se dá volilno pravico tudi tistim, ki je dosedaj niso imeli; toda tudi novi IV. razred je sestavljen tendenciozno v prid nacionalistom. V I. razredu bi volili častni meščani, odvetniki in notarji, avtorizirani inženirji in arhitekti, posestniki, ki so vključeni na kakšno intabulacijo stalnega imetja v tržaški občini, ki plačujejo najmanj letnih 600 kron direktnega davka, obrtne tvrdke, ki plačujejo najmanj 1000 kron letnega obrtnega davka in tisti, ki plačujejo najmanj 1000 kron letnih osebnega davka. (Na Dunaju, kjer vlada reakcionarni Lueger, imajo pravico glasovanja v tem razredu pa vsi tisti, ki plačujejo 200 kron fondijarnega davka in tisti, ki plačujejo najmanj 100 kron osebnega davka.) Kakor vidimo, je tržaški »demokratično-liberalni« deželni odbor še vedno bolj reakcionaren, kakor reakcionarci na Dunaju. In dočim imajo na Dunaju pravico voliti v II. razredu vsi, ki plačujejo najmanj 40 kron direktnega davka, bi imeli po načrtu tržaškega deželnega odbora pravico do glasovanja v tem razredu le tisti, ki plačujejo najmanj 100 kron direktnega ali osebnega davka. Razven tega so uvrščeni v ta razred še vsi taki elementi, ki so priznani pristasi kapitalistične nacionalne stranke. V III. razredu pa deželni odbor ni maral prekašati Luegerja, temveč se strinja popolnoma z njim. V III. razredu bi volili vsi tisti, ki plačujejo najmanj 20 K osebnega davka, tako da vsi tisti, ki plačujejo manj nego 20 kron, bi imeli pravico voliti v IV. razredu, ki naj bi bil za tiste, ki sploh ne plačujejo nobenega davka. Gospodje pravijo, da ni zahtevati več nego bi vlada dovolila, mi pa pravimo, da tudi manj ne, ker če je vlada dovolila Moravski, ki je uvrstila v III. razred vse, ki plačujejo vsaj 8 kron osebnega davka, potem bi kaj takega dovolila tudi Trstu. Ali gospodje se delajo gluhe in gredo svojo pot, ne oziraje se na zahteve ljudstva. Monstruozno naravnost je tudi, da so razdelili z ravno takšnim kriterijem razrede po okolici, kateri dajejo sicer mesto šestih 9 mandatov, od katerih pa zagotavljajo sebi 4. Odkritosrčno moramo priznati, da ne vemo, če bi bilo po takem načrtu v okolici 20 oseb, ki bi volile v I. in II. razredu. Tudi po številu prebivalstva niso razdelili pravično mandatov za okolico, ki šteje približno 45 tisoč prebivalcev in ki bi imela potemtakem pravico do 12 zastopnikov, ne pa samo 9. Tudi v okolici so naredili delavski razred, ki bi volil 3 zastopnike, dočim bi prvi trije izvolili vsaki po dva, in vendar bi bilo v IV. razredu stirikrat toliko volilcev kakor v vseh prvih treh in bi potemtakem imeli pravico do vsaj 6 zastopnikov, ne pa samo do 3. Monstruozno je tudi, da v zakonu določajo 3letno bivanje v občini za pravico do glasovanja. Vse to je seveda naperjeno proti delavstvu. Tudi tukaj so se gospodje ravnali po Luegerjevi maniri, dočim je vlada dovolila na Tirolskem 6mesečno bivanje v občini za pravico glasovanja. Spet monstruoznost je, da določa načrt 6letno dobo trajanja mandata, dočim je sedaj ta doba določena za tri leta. Kakor se vidi, imeniten načrt, kateremu naj bi tržaški proletarijat brezpogojno pritrdil, ako ne bi hotel biti »vladni ljubimec«, kakor se ga danes naziva. Imena na glasovnice bi se moralo napisati in ne natisniti. Glasovnice bi morale imeti občinski pečat, drugače bi ne bile veljavne. Vse to kot napredek, seveda. Poslanci bi bili izvoljeni na podlagi relativne večine, določilo, ki je zastarelo že v najnovejših državah in deželah. Gospoda se pač boji ožjih volitev. Mogli bi napisati celo knjigo, ako bi hoteli natančno opisati vse krivice in budalosti obnem, ki so obsežene v tem načrtu. Toda, gospoda naj bo le gotova, da proletarijat ne bo odobril takega volilnega reda, četudi bi se imele vršiti volitve po starem. Ma vsak način moremo in smemo že danes izjaviti, da bode kateri si bode volilni red, ki ne sloni na podlagi splošne, enake direktne in tajne volilne pravice, veljal samo za eno dobo, nikakor pa ne več za drugo. To povemo že danes, da se nam ne bo očitalo politične nedoslednosti.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago vaše glasilo. . . Agitujte povsod za „Rdeči Prapor“!

Listnica uredništva.

Gorica, Vevče, Zidani most: V tej številki nemo- goče. Prihodnjič.

Politični odsevi.

Glede avstro-ogrske pogodbe je sprejel solno-graški deželni zbor sledečo resolucijo: »Deželni zbor izjavlja, da je dolžnost vlade, zahtevati od Ogrske nemudoma zavezno izjavo za podlago realnih pogajanj glede pogodbe. Ako bi se to izjavilo vsled ravnanja Ogrske, naj pripravi vlada popolno gospodarsko ločitev tako, da bo imel novi državni zbor v rokah načrt za popolno ločitev od Ogrske in vse zakonske načrte, ki se tičejo vojaštva, zunanjih in gospodarskih razmer.

Izpremembe v ministrstvu napoveduje dunajska »Zat«. Baje odstopijo minister za notranje zadeve Bienert, poljedelski minister grof Auersperg ter justični minister dr. Klein. Bienert baje postane namestnik na Dunaju, Auersperg v Inomostu, Klein pa predsednik najvišjega sodišča.

V tržaškem deželnem zboru so socialni demokratje vložili spomenico glede volilne reforme, kateri so priložili izdelan načrt. Poslanec dr. Slavik in dr. Ribač sta predlagala, naj se odkaže oboje odseku za volilno pravico. Večina je pa sklenila, izročiti to deželnemu odboru. V generalni debati je poslanec dr. Ribač ostro kritiziral načrt, katerega je izdelal deželni odbor. Odgovarjal mu je Zanola.

V štajerskem deželnem zboru sta vložila poslanca Resel in dr. Schacherl sledeči predlog: 1. Določbe, ki jih obsega § 3. deželnega reda glede virilnih glasov in določbe o volitvah poslancev iz veleposestništva naj se odpravi ter s tem v zvezi stoječe določbe deželnega volilnega reda primerno izpremeni. 2. Mandati, ki postanejo na ta način prosti, naj se dodeli drugim kurijam izvzemši knrigo trgovske in obrtne zbornice, zlasti pa splošni kuriji. Načrt, ki se ga izdela po teh načelih, naj se pa predloži deželnemu zboru tako pravočasno, da se lahko razpravlja in sklepa o njem v sedanjem zasedanju.

Ogrski parlament je sprejel zakonski načrt o zavarovanju delavcev za bolezni in nezgode. Zakon je zelo pomanjkljiv, vlada pa bi s tem rada potolazila delavce, ki so z razmerami že skrajno nezadovoljni.

«**Pravna država**» **Avstrija** je dobila zopet donečo klofuto. »Lačni štrajk«, katerega so se posluževali ruski politični kaznjenci proti samovolji in nasilstvu brutalnih gubernatorjev in kaznilniških ravnateljev, je postal tudi avstrijsko sredstvo. Poročali smo, da so povzročili rusinski dijaki pri vpisovanju na lvojskem vseučilišču velike izgrede, ker se je sistematično zatiralo njih enakopravnost. Tega nastopa se sicer ne more odobravati, ali razume se ga lahko, ako se pomisli, koliko ogorčenja se je tekom desetletij nabralo med večno teptanimi Rusini in kako se jih je poniževalo na lvojskem vseučilišču. Deželna sodnija je vpeljala na to preiskavo proti rusinskim dijakom. To je razumljivo. Ali druga je to, da so spravili okrivljene dijake v preiskovalni zapor, dasiravno določa postava, da je dovoljen preiskovalni zapor samo tedaj, kadar je opravičen sum, da bi okrivljenec pobegnil, da bi ponovil kaznjivo dejanje, ali pa da bi lahko skalil preiskavo. Teh razlogov ni bilo v tem slučaju, zapor je bil neopravičen in stvar je dobila lice, da se vrši čisto navadno maščevanje nad rusinskimi dijaki. Vse prošnje, vsi protesti so bili zaman, Rusini so morali sedeti. Tedaj so dijaki sklenili, da bodo zavrnili vsako hrano, dokler se jih ne izpusti. Dne 21. svečana so začeli s stradanjem in 96 ur so ostali brez hrane. Višje deželno sodišče se je postavilo začetkoma na brutalno stališče, da mora njegova volja obveljati na vsak način. Pozneje je določilo, da se izpusti samo nekatere dijake iz zapora. Temu so se uprli tisti, ki so jih hoteli izpustiti in moralo se jih je po sili odpraviti iz zapora. Drugi so stradali dalje. Mnogih se je polotila mrzlica in že se je bilo bati, da dobe nekateri legar od lakote. V nedeljo popoldan je sklenilo višje deželno sodišče, da se izpusti vse iz zapora proti kaveji 30.000 kron. Dijake je pričakovala pred zaporom velikanska množica, ki jih je sprejela z burnimi ovacijami ter jih je odpeljala v slavnostnem sprevodu do »Rusinskega Doma«. Pravi se, da bodeta predsednik višjega deželnega sodišča vitez Čorznicki in predsednik deželnega sodišča Pr z y l n e c k i odstopila.

O baronu Becku poroča »Neue Freie Presse«, da je poskušal ustvariti zvezo vseh meščanskih strank proti socialnim demokratom. S to mislijo se je trudil tudi kršč. socialni poslanec dr. Geßmann. Ali kakor je videti, je splavala ideja po vodi in zato je odstopil tudi baron Beck od kandidature, ker bi bil na Dunaju v notranjem mestu lahko kandidiral le kot kandidat liberalcev in kršč. socialcev obnem. Prizor bi bil vsekakor dosti komičen.

V nemškem državnem zboru je pričela proračunska debata. Kanceler Bülow je napovedoval, da bode vlada pri prihodnjih volitvah še bolj energično nastopala proti socialnim demokratom. Vprašanje je le, ali bo imel gospod Bülow v petih letih sploh še kaj govoriti. Socialna demokracija pač ne bo tako hitro umrla.

Zagrebski vseučilišni dijaki so imeli v nedeljo protiklerikalni shod, na katerem so zahtevali ločitev od Rima. Predsedniku sabora so izročili resolucijo, ki zahteva, naj se črta iz proračuna vse svote za cerkev.

Najnovejše vesti.

Slovenski klerikalci so na včerajšnjem zaupnem shodu imenovali sledeče kandidate na Kranjskem: 2. Ljubljanska okolica dr. Šuštersič. 3. Črnomelj, Metlika, Novomesto dvorni svetnik Šuklje. 4. Kamnik, Brdo dr. Krek. 5. Litija, Radeče, Višnja gora Povše. 6. Vipava, Postojna, Lož dr. Žitnik. 7. Radovljica, Kranjska gora Pogačnik. 8. Kranj, Škofja Loka Demšar. 9. Vrhnika, Idrija, Logatec Gostinčar. 10. Ribnica, Velike Lašče, Žužemperk Jaklič. Za Ljubljano imenujejo kandidata v nedeljo na shodu. Za krški okraj ga šele izberejo.

Dopisi.

Iz Idrije. Pri volitvah volilnih mož v bratovsko skladišnico našega rudnika so klerikalci popolnoma pogoreli. Postavili so pri vseh oddelkih kandidate, agitirali noč in dan, pisali listke cel teden, med svoje kandidate so postavili vse polno priljubljenih socialnih demokratov, s katerimi so se celo začeli kandidati liste — ali vse za mano! Zadnjega moža so postavili na volišče — mi pa nismo prav nič agitirali, kajti prepričani smo bili, da z vso agitacijo ne spravijo toliko ljudi skupaj, da bi pri enem oddelku zmagali. Propadli so klerikalci na celi črti. Največ glasov, kar so jih dobili, je bilo okoli 40. Na stavbnem oddelku pa so dobili po 12 glasov, v tovarni po 16. — Naši v Antonijevi jami okoli 220, v Barbara jami 105, v tovarni 53, na stavbnem oddelku pa 48. Propadli so na celi črti — poparjeni so, ker z vso agitacijo niso ničesar opravili. In tako bo tudi pri državno-zborski volitvi!

Trbovlje. Dne 14. t. m. se je zgodila v tukajšnjem rudniku nesreča, ki vnovič pokazuje, kako brezvestno se ravna tukaj z delavstvom. Rudarju Martinu Romihu je ukazal službujoči paznik po normalni šihiti, da mora čez uro na delo. To se je zgodilo že nekoč zaporedoma in Romih je bil tako izmučen, da vsled utrujenosti ni mogel stati na nogah. Ves potrt je legel v jami poleg železniškega tira na tla in je tam zaspal. V tem so pridržali s premogom: zaleteli so se preko njega ter so ga tako zmečkali, da je revež umrl. Te nesreče ne bi bilo, ako se ne bi tukaj naravnost nečloveško priganjalo ljudi pri delu. Navadna normalna šihita zadostuje, da je človek po končanem delu ves utrujen. Po predpisih se sme nalagati rudarjem nadurne šihite samo v izvenrednih slučajih; pri nas pa je tako delo že nekaj navadnega in malenkostni zaslužek sili rudarje, da delajo tudi izven normalnega časa ter tako ubijajo svojo moč. Proti takim zlorabam ni druge pomoči, kakor krepka organizacija, ki mora uspešno nastopiti v obrambo delavskih koristi.

Št. Peter na Krasu. Opozorili smo že uradnika gospoda Herischa, naj se navadi v občevanju z železničarji in z delavci človeških manir. Ali zdi se, da se ga nič ne prime. Dne 26. januarja, ko se pri vlakih 196/b in 101 delavcu Mančko ni posrečilo, da bi bil skočil s polno brzotovorno blagajno preko vlaka 196/b, mu je nametal olikani gospod poln koš »Baurov, Schuftov« in podobnih lepih izrazov na glavo. Ako misli gospod Herisch, da je to znamenje njegove vzvišenosti nad delavskimi trpimi, je pa naše mnenje, da je tako ponašanje prej znamenje pomanjkujoče omike in kulturne zaostalosti. Če se gospod Herisch ne odvadi teh manir, bode potrebno, da si poiščejo ujaljeni dalavci na drug način pomoči.

Škrilje na Vipavskem. Iz občinskega zastopa. Dne 16. t. m. je imel naš občinski zastop sejo, na kateri je predlagal starčina Anton Vrčon: »Občinski zastop občine Škrilje naj apelira na deželni zbor v Gorici, da izdela, odnosno da zahteva od vlade, naj predloži načrt zakona, s katerim se vpelje splošno, enako, tajno in direktno volilno pravico za deželni zbor in za občinske zastope, ter naj sprejme tak zakon«. Predlog je bil soglasno sprejet. Kolikor nam je znano, je naša občina prva, ki se je obrnila s takim predlogom do deželnega zbora. Upamo, da najde dosti posnemovalcev na Goriškem. Sedanji volilni red v deželi je absurden; v resnici odločuje v Gorici peščica privilegirancev, ne pa ljudstvo. Pa tudi za občine bi bilo veliko bolj koristno, ako bi upravljalo njih gospodarstvo vse prebivalstvo. Vestni občinski zastopi sami ne morejo biti zadovoljni z dosedanjim načinom volitev.

Rakek. (Za blagor železnih čuvajev). Prav lepo mirno bomo pisali, nič se ne bomo razburjali, četudi — no, četudi bi človek kar razbijal jeze. Pravijo da živimo v času socialnega napredka, to se pravi, da se izboljšuje položaj širokih slojev. Tako pravijo. Pri nas pa vidimo dan na dan nasprotno. Te dni smo dobili z naslovom »Hausordnung für sämtliche Wohngebäude der k. k. priv. Südbahn Gesellschaft«. Zaradi reda je prav lepo, če ima človek kaj takega v rokah. Ali skode ne bi bilo, ako bi nam dali knjižice v takem jeziku, ki ga razumemo. Toda to le mimogrede.

Glavno je tole: Ta »Hausordnung« zahteva da mora vsakdo, kdor stanuje v kakovem železniškem stanovanju, popraviti vse, kar se pokvari sam, odnosno na svoje stroške. Mi pa bi vprašali, ali ve slavno generalno ravnateljstvo, v kakšnem stanju so večinoma železniška stanovanja, posebno pa čuvajnice, v katerih že leta in leta ni bilo zidarja, ne tesarja, ne mizarja? V marsikateri čuvajnici bi bilo treba potrositi kar 200 kron, da bi postala nekoliko podobna človeškemu stanovanju. Odkod naj vzame to čuvaj? Ali mu hočejo tudi to odtegniti od njegove smešno nizke plačice? Če se ne motimo, je to delo našega železniškega ravnatelja gospoda Pihlerja. Upajmo, da bodo pri generalnem ravnateljstvu modrejši. Da so čuvaji slabo plačani, je itak žalostno, da bi pa še doplačevali, je nemogoče, ker nimajo odkod.

Sv. Lucija ob Soči. Dne 27. prosinca je bil pri nas shod klerikalne prometne zveze. Za ta shod se je potil, da so mu kar curkoma tekale kaplje raz obraz, naš g. župnik. Mi organizirani železničarji nismo imeli miru pred tem popom. Ko je videl, da ne opravi ničesar, se je lotil nezavednih delavcev na železnici. In res je vjel par žganjarjev in analfabetov, ki mu jih iz srca privoščimo. Na shodu je govoril neki Milavec iz Ljubljane. Kvasil je reči, kakršne se navadno sliši na klerikalnih shodih, privoščil si je Kopača, in je hvalil sam sebe, da je bil tudi železničar. Mi organizirani železničarji svetujemo župniku od Sv. Lucije in Milavcu, naj se nikar preveč ne trudita, ker med nami ni takih ljudi, da bi stopili v njih tabor. Saj ste videli, koliko je bilo železničarjev na vašem shodu. Ženske in otroci vendar ne spadajo k železniški organizaciji. Župnik predsednik, kaplan blagajničar to je lepa železničarska organizacija prometne zveze. Pomislite, g. župnik! Vi imate 24 ur prostega časa, železničarji pa imamo naporno nočno službo, zraven se pa razumete na to stvar ravno toliko kakor zajec na boben. Mi si bomo naš žalostni položaj že sami uredili, vi pa ostanite lepo doma in uredite lepo poprej stvari, katere se tičejo vas, ne pa to, kar vas nič ne boli.

Rdeča straža.

Iz stranke.

Konferenca ljubljanskih zaupnikov je bila v nedeljo popoldan. Udeležilo se je je nad 100 zaupnikov. Na dnevnem redu so bila organizacijska in volilna vprašanja. Vse zaupnike opozarjamo, da se poslej za volilno dobo ne bode izdajalo posebnih vabil, temveč bodo zaupniške konference naznanjene v »Rdečem Praporu«. Prosimo torej vse zaupnike, naj pazijo na ta naznanila.

V torek, 5. marca 1907 ob 7. uri zvečer seja izvrševalnega odbora in kontrole. Kraj: upravništvo lista. — Jutri, v soboto, 2. marca 1907 točno ob 7. uri zvečer ravnotam sestanek volilno-okrajnega odbora in obeh volilno-agitacijskih odborov. Sodrugi, pridite točno in zanesljivo!

Sodrugi in zaupniki, ki žele znatno za volilni sklad in strankin davek, dobe jih vsak dan od 6. do 7. ure zvečer v upravništvu lista, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure dopoldne. Sodrugi, sezajte pridno po njih in agitujte povsod za volilni sklad!

Organizacije in zaupniki, ki še niso vposlali denarja za dnevnik, naj to čimprej store, obenem pa vposlajo tudi seznam naročnikov. Pri vsakem naslovu je vbeležiti tudi številko naročilnega listka. Naj se ne odlašja vse na zadnji čas, ker bi znalo to povzročiti mnogo neprilic v administraciji in pravilnem razposiljanju lista. Onim, ki bodo odračunali osebno, naj služ v vednost, da je opravičen denar sprejemati le sodrug Fran Bartl.

Strankin davek in prispevki za volilni sklad se odračunavajo v upravništvu »Rdečega Prapora« in le v roke blagajnika sodr. Fran Bartla; nihče drugi ni opravičen sprejemati denarja.

Cestni zaupniki ljubljanski, pozor! Ker okrajni odbor vsled obilega posla se ni uredil statusa na zadnji konferenci postavljenih cestnih zaupnikov, se je moralo tudi nameravani sestanek preložiti na poznejši čas. Dan, ura in prostor zborovanja bo objavljen v prihodnji številki lista, ali pa bodo okrajni zaupniki obvestili vsakega posebej. Posebnih vabil se ne bo izdalo. Pride naj vsakdo zanesljivo.

Kandidature. Na željo štajerske deželne organizacije, ki je sporazumno z okrajnimi organizacijami sklenila, naj se imenuje kandidate v vseh slovenskih štajerskih okrajih, je sklenil izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke naknadno, imenovati kot kandidata za 24., 25., 26. in 28. štajerski okraj sodr. Vinka Vidmarja, blagajniškega uradnika v Gradcu.

Organizacija v Kočevju se je obrnila sporazumno s kmečkim prebivalstvom mnogih občin kočevskega volilnega okraja do izvrševalnega odbora z zahtevo, da se imenuje socialno demokratskega kandidata tudi za ta okraj. Dogovorno z vodstvom nemške stranke na Dunaju, v katere kompetenco spadajo nemški okraj, je izvrševalni odbor imenoval za kandidata v kočevskem okraju sodruga Ignjeta Sitterja, tajnika v Trbovljah.

Državnozborna kandidatura. Na podlagi sklepa zadnjega strankinega zbora proglašajo izvrševalni odbor kot centralni volilni odbor jugoslo-

vanske socialno-demokratske stranke sledeče kandidature:

a) Na Kranjskem:

1. volilni okraj: Mesto Ljubljana: Sodrugi Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani.
2. volilni okraj: Ljubljanska okolica: Sodrugi Josip Petrič, namestnik strojevodje c. kr. državnih železnic v Ljubljani.
3. volilni okraj: Radovljica, Kranjska gora, Trzič: Sodrugi Josip Kopač, delavski tajnik v Trstu.
6. volilni okraj: Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica: Sodrugi Josip Kopač, delavski tajnik v Trstu.
8. volilni okraj: Litija, Višnja gora, Radeče: Sodrugi Ivan Cankar, pisatelj na Dunaju.
12. volilni okraj: Kočevje: Sodrugi Ignjet Sitter, tajnik v Trbovljah.

b) Na Štajerskem:

24. volilni okraj: Sodni okraj Maribor, severno od Drave: Sodrugi Viktor Kukovec obrtnik v Ljutomeru,
25. volilni okraj: Sodni okraj Maribor, južno od Drave: Sodrugi Vinko Vidmar, blagajniški uradnik v Gradcu.
26. volilni okraj: Sodna okraja Ptuj in Ormož: Sodrugi Vinko Vidmar.
27. volilni okraj: Sodna okraja Celje in Vransko: Sodrugi Vinko Vidmar.
28. volilni okraj: Sodni okraji Rogatec, Šmarje in Kozje: Sodrugi Miha Čobal.
29. volilni okraj: Sodni okraji Brežice, Sevnica in Laški trg: Sodrugi Miha Čobal, vodja kons. društva v Zagorju.
30. volilni okraj: Sodni okraji Marenberg, Soštanj, Slovenji Gradec in Gornji Grad: Sodrugi Vinko Vidmar.

c) Goriško:

2. volilni okraj: Goriška okolica: Sodrugi Fran Milost, časnikar v Gorici.
3. volilni okraj: Ajdovščina, Komen, Sežana: Sodrugi Vinko Kermolj, uradnik pekovske bolniške blagajne v Trstu.

č) Trst:

5. volilni okraj: Zunanja okolica: Sodrugi Anton Jernejčič, uslužbenec c. kr. glavnih skladišč v Trstu.

d) Koroško:

3. volilni okraj: Borovlje, Dobrlavas, Železna Kapla, Pliberg: Sodrugi Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani.

Okrajna konferenca za okraj Brežice, Sevnica, Laški trg bode dne 3. marca t. l. v Zidanem mostu. Vse zaupnike, ki morda po pomoti niso dobili vabila, ravno tako vse sodruge, ki bi se radi udeležili konference kot gostje, opozarjamo, naj se obrnejo za vabila na sodruga Ig. Sitarja, tajnika v Trbovljah.

Sodrugi in prijatelji!

Naročajte se na

dnevnik

ki bo izhajal med volitvami za državni zbor dva meseca in bo veljal **2 K** na mesec, torej skupaj le **4 K**.

Društvene vesti.

Akademija. V soboto, dne 2. marca, ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 3. marca, ob 5. uri popoldne, predava v »Mestnem domu« v Ljubljani univ. prof. dr. Heinz iz Zagreba o predmetu: Oblika in življenje bakterij. — V nedeljo, dne 3. marca, predava ob 3. uri popoldne v Ribnici ing. Jakob Turk: O hrani in hranjenju rastlin (iz poljedelske kemije).

Izkaz prostovoljnih darov.

Tiskovni sklad.

Trst. Prva volilna kampanja 2 K, da se reši obtožne klopi 70 vin., Zajc »per aver vinto a seiapa Tosini« 1 K, Se molič Anton 1 K, Kermolj je zgubil 10 vin.

Volilni sklad.

Tržaška organizacija 5 K.

Volilnemu skladu ljubljanske okrajne organizacije so darovali: Somišljenik z Glince z željo, da bi se tudi drugi Glinčani zganili 1 K, B. F. 1 K, Michler Valentin nabral 10 K, zbirka na konferenci 12 K 30 vin., Hlešč Ivan nabral 7 K 10 vin., rokodelci tobačne tovarne 6 K 10 vin., Buda Josip 40 vin., Vičič Anton 1 K. Skupaj 38 K 90 vin. — Kot strankarski davek so prispevali: Ropret Andrej za tob. delavce 2 K 30 vin., Kordelič Karol 40 vin. Skupaj 2 K 70 vin.

„Ich dien“ je nadpis znani varstveni znamki nune, ki je za lekarnarja A. Thierrya balzam v varstvo proti ničevrednim ponaredbam zakonito varovana. »Jaz služim v dobrobiti trpečemu človeštvu«, se iznajditelj lahko ponaša, kajti lekarnarja A. Thierrya balzam in centifolijsko mazilo sta zaklad družine ob boleznih, kojih zdravilno učinkovanje je priznано od vseh zdravniških avtoritet in dejansko nadomešča domačo lekarno. Tisoči zahval pričajo o svetovnem uspehu o tem najboljšem izmed domačih zdravil. Knjigo o tem na zahtevo vposilje zastoj **lekarna angela varuha A. Thierrya v Pregradi pri Rogški Slatini.**

Shodi.

Ljubljana. Železničarski volilni shod je v soboto, 2. marca ob 8. uri zvečer v salonu gostilne pri »Stajercu« na Resljevi cesti. Vsi železničarji, ki so ta večer prosti, so vabljeni, da se udeležijo shoda.

Trbovlje. V nedeljo, 24. svečana, je bil tukaj na Božičevem vrtu ljudski shod, katerega se je vkljub zimskemu vremenu udeležilo 800 ljudi. To je pripisati velikemu zanimanju, ki je med rudarji za državnozbornske volitve. Kakor so storili tukajšnji delavci svojo dolžnost v boju za volilno pravico, jo bodo storili tudi v volilni borbi. Kot sklicatelj je pozdravil zborovalce sodrug Sitar. Za predsednika je bil soglasno izvoljen sodrug Vogovšek. Potem je dobil besedo sodrug Kristan iz Ljubljane. V svojem govoru je omenil najprvo uspeh, ki je bil dosežen v boju za splošno in enako volilno pravico, ter je poudarjal, da ima sedaj delavstvo priložnost, porabiti novo orožje. Vsaka stranka ima pravico, postavljati svoje kandidate, ali delavsko ljudstvo se mora vprašati, od katere stranke lahko pričakuje, da bo delo varovala in pospeševala njegove koristi. Socialna demokracija je stranka delavstva, ter ne nastopa pod pretvezo, da hoče delovati za vse sloje. Tako delo je nemogoče, kajti kdor se hoče potegovati za izboljšanje položaja tistih, ki delajo, mora nastopiti proti izkoriščevalcem. Naloge, ki čakajo novi državni zbor, so velike. Še le sedaj, ko se bode volilo ljudski parlament, je mogoče, da se razširi politične pravice. Delavci so dostikrat očutili, kako jih ovira nezadostna zborovalna, društvena in tiskovna svoboda. Socialni demokratje bodo nastopili za izpremembo zadevnih zakonov, ker potrebujejo delavci svobode za svoj razvoj. Na polju socialnega zakonodajstva je storiti neskončno mnogo dela, kajti doslej je bilo popolnoma zanemarjeno. V svojih bratovskih skladnicah vidijo rudarji, kako slabo je dandanes poskrbljeno za bolnega, onemolega in starega delavca. Po 16 kron na mesec plačuje bratovska skladnica opešalnemu rudarju, ki ni sposoben za nobeno delo več. Kdo naj živi v času sedanje dragine s takim denarjem? In državni zbor je doslej pridno skrbel, da je draginja naraščala. Colninski tarif, ki ga je sklenil zadnji parlament, je pognal cene vseh živil navzgor, tako da je delavčev življenje čimdalje težje. Delavci morajo torej voliti take poslance, ki se bodo z vso močjo upirali podraževanju, ki bodo pa tudi delali na to, da se kolikor mogoče olajša položaj delavskega ljudstva. Posebno važno je, da se postavi zavarovanje za bolezen na drugo, širšo podlago, in da se upelje starostno zavarovanje za vse delavske sloje, za male kmete in male obrtnike, ter zavarovanje udov in sirot. Za rudarje je tudi važno, da se zakonito določi osemurni delavnik pri premogokopih in da se vpelje rudniško nadzornišvo tako, da bodo rudarji sami volili nadzornike iz svojih vrst. Nadalje bode skrbeti v novem parlamentu za izboljšanje in za osvoboditev šole. Delavska mladina mora dobiti izobrazbo, da se bode lažje bojevala v življenju. V vseh teh vprašanjih bode nastopala socialna demokracija z vso odločnostjo in čim več moči bode imela v bodočem državnem zboru, tem več bode tudi dosegla za delavce. Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke je imenoval za ta okraj sodruga Čobala za kandidata, ki pozna delavsko življenje vseskozi in ki je nešteto krat dokazal, da je v vsakem položaju pripravljen, nevtrajeno se bojevali za blagor delavskega ljudstva. Ako stori vsak sodrug svojo dolžnost, mora socialna demokracija zmagati v tem boju. Pojdimo torej na delo in storimo vse, kar je v naših močeh. Govornik je še omenil, da bode izhajal »Rdeči Prapor« ob času volitev kot dnevnik in je pozval sodruge, naj ga pridno razširjajo, kajti tudi to bode orožje v boju, ki bode olajšalo zmago. — Potem je govoril sodrug Sitar, ter je priporočil primerno resolucijo. Ker se nihče ni oglasil za besedo, je dal sodrug Vogovšek resolucijo na glasovanje. Bila je ob burnem odobravanju soglasno sprejeta. Na to je predsednik zaključil shod. Zborovanje je trajalo dve uri, in sodrug, ki so na mrazu v najlepšem redu vztrajali ves čas, so s tem dokazali živo zanimanje in razveseljujočo zavednost.

Borovnica. V nedeljo, 17. t. m. je bil v gornjih prostorih Petričeve gostilne ljudski shod, katerega se je udeležilo okrog 100 prebivalcev iz Borovnice in iz okolice. Za predsednika je bil izvoljen nadučitelj iz Preserja. O bodočih državnozbornskih volitvah je poročal sodrug Kopač iz Trsta. V jako poljudnem govoru je tolačil socialnodemokratski program in naloge socialne demokracije v bodočem državnem zboru. Prav temeljito je zavrnil očitjanje, da je socialna demokracija sovražna kmetu, pa je dokazal, da so interesi manjših kmetov povsem različni od onih veleposestnikov, ter je pojasnil, da je izprememba družabnega reda, ki se zanj bojuje socialna demokracija, za malega kmeta ravnotako potrebna, kakor za delavca. Popularna izvajanja sodruga Kopača so žela viharo odobravanje. Ko je dal predsednik kandidato sodruga Kopača na glasovanje, je bila z velikim navdušenjem soglasno sprejeta.

Kočevje. V nedeljo, 17. t. m. smo imeli tukaj dva shoda. Prvi je bil rudarski in strokovnega pomena. Pokazal je, da se rudarska organizacija pri nas prav lepo razvija. Pozneje je bil ljudski shod, katerega so se udeležili mnogostevilni delavci, pa

tudi prav mnogo meščanov. Poročal je sodrug Sitar iz Trbovelj o političnih razmerah. Njegovo poročilo se je sprejelo z odobravanjem. Potem se ga je vprašalo, koga kandidira socialna demokracija v kočevskem okraju za državni zbor. Sodrugi Sitar je odgovoril, da stranka glede tega okraja ni ničesar določila. Udeleženci, tudi iz zunanjih občin so glasno zahtevali, da naj imenuje socialnodemokratskega kandidata za okraj. Sodrugi Sitar jim je svetoval, naj se obrnejo do strankinega vodstva.

Nabrežina. V ponedeljek, 18. t. m. ob 7. uri zvečer je bil v prostorih klesarske zadruge v Nabrežini volilni shod. Govorili so sodrug Milost, Kermolj in Marica. Kermoljeva kandidatura je bila sprejeta z navdušenim odobravanjem in burnimi živio-klici. Okrajna politična organizacija je ustanovljena s sedežem v Nabrežini. Po vseh vaseh volilnega okraja se ustanovi zaupne odbore. Boj se je začel na celi črti.

Zagorje ob Savi. V nedeljo, 17. t. m. je bil tukaj prvi volilni shod za državnozbornske volitve, na katerem se je imelo odločiti o kandidaturi socialno-demokratske stranke za volilni okraj Litija, Radeče, Višnja gora. Dvorana gosp. Mihelčiča je bila vsa napolnjena; navzočih je bilo gotovo nad 500 ljudi. Pred zborovanjem je zapelo pevsko društvo »Naprej« pesem »Delavski pozdrav«. Potem so bili izvoljeni v predsedništvo sodrug Repovš, Gričar in Marn. Poročal je sodr. Miha Čobal, ki je v poldrugurnem govoru očrtal več kakor desetletni boj za enako volilno pravico. Ako so se v zadnjem času druge stranke zavzele za volilno preosnovo, niso sledile nagibu svojega srca, temveč jih je organizirano delavstvo prisililo, da so storili, kar je zahtevala potreba časa. Delavci sami niso imeli v parlamentu zastopa, ki bi odgovarjal njih pravi moči, a da je izdelal parlament, ki je v svoji duši sovražil splošno volilno pravico, vendar volilno preosnovo, to je bil sad delavske organizacije in socialno-demokratske politike. Kurialni parlament je sedaj odstranjen in napočila je nova politična doba za Avstrijo. Nova doba začenja tudi za delavstvo. Dne 17. maja bodo volilci poklicani na volišče in zavednim delavcem je jasno, da ne morejo oddati glasu nikomur, kakor kandidatu, ki stoji na podlagi socialno-demokratskega programa. Sporazumno z zaupniki volilnega okraja je imenoval izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke za kandidata v našem volilnem okraju izbornega pisatelja sodruga Ivana Cankarja.

Ko je izrekel poročevalec kandidatovo ime, je zagrmelo odobravanje po dvorani. Govornik je moral obmolkniti in počakati, da se je polegel burni aplavz. Po jedrnatih zaključnih besedah sodruga Čobala je bila soglasno sprejeta kandidatura Ivana Cankarja in s tem je končal znameniti shod v krasnem raspoloženju.

Kanal na Goriškem. Dne 10. t. m. je bil tukaj shod, katerega se je udeležilo lepo število železničarjev in drugih delavcev. Govoril je sodrug Ropas o organizaciji, ter je posebno poudarjal pomen in svrhu železničarske organizacije. Po njegovem govoru se je oglasilo mnogo železničarjev, ki so naglašali, da ni na novi progi nobenega reda. Železniški delavci so se pritoževali, da se jih prikrajuje pri zaslužku, tako da izgube vsak mesec po eden in več dni plače. Čuvaji pa so pripovedovali, da že dva meseca niso dobili premoga. Sklenilo se je, da se napravi pritožbo in se jo vloži na kompetentna mesta.

Št. Florijan v Brdih. Tukaj je bil dne 17. t. m. shod, na katerem je govoril sodrug Ropas. Pokazalo se je, v kakšni nevednosti živi še velik del ljudstva in kako nezmislno ščujejo take ljudi klerikalci. Ko se je govorilo o soli, je začelo par kmetov čisto brez povoda kričati: »Križ je naš! Križa ne damo!« Zaman se jim je dopovedovalo in dokazovalo, da jim nihče ne jemlje križa; kričali so venomer svojo in bili so gluhi za vsako besedo. Končno ni bilo druge pomoči, kakor odstraniti kričalce in potem se je mirno zborovalo dalje na splošno zadovoljnost ostalih poslušalcev.

Št. Ferjan na Goriškem. V nedeljo, 17. t. m. popoldan je bil tukaj lep volilni shod. Kandidatura sodruga Milosta je sprejeta z navdušenjem.

Trst. V nedeljo dne 17. t. m. je priredilo politično društvo »Edinost« tri shode z dnevnim redom »Protest proti krivičnemu načrtu volilne preosnove za mestni svet in deželni zbor tržaški«, in sicer po enega v Rojanu, Skednju in Rokolu. Na prvem je poročal dr. G. Gregorin, na drugem M. Cotič in na tretjem dr. O. Ribaf. Socialna demokracija je poslala svoje zastopnike v Rojan sodruga A. Jernejčiča in v Skedenj sodruga I. Regenta. Na vseh treh so poročevalci najprej opisali volilni načrt, ki ga predlaga deželni odbor ter naslikali krivice, ki so naperjene na avstrijstvo in okoličanskim Slovincem. Naša zastopnika sta pridno posegla v debato (o kateri govorimo na drugem mestu) ki je prešla tudi izven dnevnega reda na narodno in socialno vprašanje. Na shodih se je sprejela resolucija, ki protestira najodločneje proti skrajno reakcionarnemu načrtu za volilni red v mestni svet in deželni zbor tržaški, ki ga je izdelal deželni odbor, ter pozivlja vlado, naj sama predloži načrt volilnega reda, ki bo odgovarjal narodnim, socialnim in faktičnim razmeram tržaškega ozemlja. Za resolucijo so glasovali tudi socialni demokratje.

Socialni pregled.

Pasivna rezistenca na južni in državni železnici je začela v ponedeljek, ker do nedelje zvečer ni bilo povoljnega odgovora od nobene železniške uprave. Posledice propisnega dela se že opaža, zlasti v postajah, kjer je večji promet. V Trstu je žugal prometni šef Eggenberger, da bode pisal v Ljubljano po železničarje. Gospod šef naj se ne moti; tudi ljubljanski železničarji nočejo biti povsod smatrani za »kazaka« in v časih boja se sploh nihče ne podaja rad v nevarnost. Gospod Eggenberger naj raji vpliva, da pride železniško ministristvo k pameti.

Trst, 26. svečana. Zaupniki železničarjev so poklicani na Dunaj k ministristvu ter odpučujejo nemudoma tja. Tudi tajnik sodrug Kopač je povabljen na Dunaj.

Dunaj, 27. svečana. Pri železniškem ministristvu je bila danes konferenca pod predsedništvom ministra Derschatte. Od južne železnice sta bila navzoča generalni ravnatelj Chlumeczký. Sklenilo se je, vstopiti v obravnavo z zaupniki železničarjev. Razprave bode vodila generalna inspekcija.

Trst, 26. svečana. Nocoj je bil v Delavskem domu železničarski shod, katerega se je udeležilo nad 1000 oseb. Izvoljena je deputacija, ki gre na Dunaj. Govorniki so naglašali, da je med državnimi in južnimi železničarji popolna solidarnost. Namestnik princ Hohenlohe se je informiral pri sodrugu Kopaču o železničarskih zahtevah ter je obljubil svoje posredovanje. Železničarji zahtevajo, da se namesti prestavljene 3 uradnike drž. železnice zopet na prejšnja mesta. Na obeh železnicah so formulirali končne zahteve. Pasivna rezistenca se je razširila do Pragerskega in do Jesenic.

Ljubljana. Tukaj je na obeh kolodvorih jako malo dela, vsled česar se tukaj pasivne rezistence tukaj ne občuti. Pač pa prihajajo tovorni vlaki od zunaj z velikimi zamudami, nekateri sploh izostajajo.

Stavka v Borovljah. Tristo rudarjev koroške industrijske družbe v Borovljah je stopilo v stavko, ker se jim je neopravičeno trgalo mezde in se z njimi sploh grdo ravna. Rudarje opozarjamo, naj ne iščejo dela v Borovljah.

Pekovski pomočniki v Trstu so predložili dne 24. t. m. gospodarjem spomenico, v kateri zahtevajo vpeljavo plačilne pogodbe z najnižjo plačo tedenski 40 kron, ki naj bi trajala 2 ali 3 leta.

Stavka lesnih delavcev v Trstu, ki se je pričela minuli teden, se nadaljuje. Zahteve teh slovenskih trpinov so jako majhne z ozirom na napore delo ter draginji, ki je nastala v Trstu v vseh oziirih. Delavci so skoraj vsi organizirani, in s pomočjo podpore, ki jo dobivajo od organizacije smemo pričakovati, da bodo v boju složni do končne zmage.

Čevljarska organizacija v Trstu je predložila gospodarjem spomenico v kateri se zahteva v splošnem 5% povišanja plač. Odgovor bodo čakali do 9. marca t. l. Toliko na znanje slovenskim čevljarjem.

Uvoz italijanskih delavcev. Avstralska vlada je sklenila, da se najame 11.500 italijanskih delavcev za sladkorne plantaže v Queenslandu. Poseben agent je že odpotoval v ta namen v Italijo.

Zmaga bolgarskih železničarjev. Končno se je tudi bolgarska vlada prepričala, da se dobre organizacije ne more premagati s sredstvi brutalnosti, s katerim je nameravala ugonobiti svobodo železničarjev. Ravnanje vlade je bilo zadnji čas že smešno. Najprvo si je pomagala pač z militariziranjem. Ta metoda, ki so jo iznašli v Italiji, je postala prav nekak evangelij železniških uprav in dokler niso bili železničarji pripravljeni nanjo, je tudi nekoliko izdala. Toda v Bolgariji se je vlada opekla. Orožne vaje imajo začetkom marca svoj konec; glavno pa je, da se železničarji niso ustrašili takoj od začetka. Vojaška disciplina ne napravlja na železnicah takih čudežev, kakor v vojašnici, kjer ima častnik moštvo pod očmi. Orožne vaje so se bližale koncu, a rednega prometa še ni bilo na bolgarskih železnicah. Tedaj je storila vlada, kar delajo pogostoma borinirani podjetniki: Iskala je stavkokaze v inozemstvu. Tak je namrač kapitalistični patriotizem. Obrnila se je celo do organizacije avstrijskih kovinarjev! Seveda ni povedala, da je v Bolgariji stavka, temveč je čenčala, da se poveča promet. Avstrijski kovinarji so imeli lepo zabavo. Ali bolgarska vlada ni dobila stavkokazov, in ker so splavali tako vsi njeni upi po vodi, se je ponižala na obravnave s stavkujočimi železničarji. Priznala je organizacijo in koalicijsko pravico in dovolila je zahtevano zvišanje plač. Tako je končala bolgarska železničarska stavka.

Višjega stavbenega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstranja hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 2 gl. z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni

pri »Črnem orlu« na Novem trgu v Celovcu.

Deželna konferenca na Goriškem.

Dne 17. februarja je bila v gostilni g. Mozetiča na Mirenski cesti v Gorici deželna konferenca jugoslovanske socialno-demokratske stranke. Prišlo je 26 delegatov, ki so zastopali občine Standerž, Miren, Sovodnje, Št. Ferjan, Renče, Vrtojbo, Solkan, Podgoro, Št. Peter, Pevmo, Kojško, Dornberg, Nabrežino i. t. d. Konferenco je otvoril sodrug Ropas, rekoč, da je sklicana po določilu strankarskega zbora. Predstavil je nato kandidata socialistične stranke v dveh goriških okrajih, sodruga Fr. Milosta in Vinko Kermolja. (Odobranje.)

Predsednikom konference sta izvoljena Pahor (Podgora) in Marica (Nabrežina). Za zapisnikarja je imenovan sodrug Milost.

Sodruga Ropas je podal obširno poročilo o strankinem zboru, katero se je po nekaterih stvarnih popravkih vzelo na znanje.

Milost: Pomeniti se moramo o prihodnjih državnoborskih volitvah. Izvršiti moramo sklepe strankarskega zbora. Z odločnim bojem dosežemo gotove uspehe. Razširiti treba politično organizacijo po vsej deželi; brez te je nemogoč vsak napredek. Ne sme pa sloniti vse na par osebah, kakor je bilo pred leti, da ko so padle te osebe, je padla — stranka. To se ne sme ponoviti. Razširiti moramo po deželi «Rdeči Prapor». Za izobrazbo treba skrbeti. Le urno, veselo na delo, stopimo v volilno borbo, pogumno razširjamo med slovenskim narodom kulturo! Omikan narod, zmaga naša!

Kermolj pozdravlja konferenco naglašujoč, da se mora strogo postopati po strankarskih sklepih v volilni borbi. Intransigentno, brezobzirno, nič kompromisov pred prvimi volitvami.

Ropas je mnenja, da se lahko tudi prej pride do sporazumljenja, če se ima od tega dobiček.

Petejan je za intransigenco in konferenca sprejme predlog sodruga Milosta, postopati po strankarskih sklepih in navodilih izvrševalnega odbora.

Milost predlaga, naj se radi nevarnosti, ki izhajajo za neizvežbane iz zakona o volilni svobodi, sklone, ne udeležiti se nobenega volilnega shoda nasprotnih strank.

Kermolj, Ropas, Petejan in Leban so nasprotni, Marica je za; toda predlog je odklonjen. Po dolgi debati, ki je obsegala vse delovanje stranke in katere so se udeležili skoro vsi delegatje, se je soglasno sklenilo sledeče:

«Ustanovi se dve volilni okrajni organizaciji, ena s sedežem v Gorici, druga s sedežem v Nabrežini; po vseh občinah teh dveh volilnih okrajev se sestavi zaupne odbore, sestoeče iz treh mož, ki naj bodo v neprenehani dotiki z okrajnim političnim odborom.

Priredi se dva velika volilna shoda. Eden bodi v Gorici za cel volilni okraj, eden pa v Komnu tudi za cel volilni okraj. Po možnosti se priredi manjše volilne shode v vseh občinah obeh okrajev. Kandidata, ki jih predlaga strankarski zbor, se potrdi.»

Leban predlaga, naj se izvoli deputacija, ki naj gre na 20. februarja v deželni zbor, ki se ta dan otvori, in naj predloži zahteve glede volilne pravice.

Milost povdarja, da je treba postopati v tej stvari skupno z italijanskimi delavci dežele. Marica je enakega mnenja.

Kermolj, Petejan, Ropas in drugi se strinjajo z Lebanovim predlogom, ki je sprejet z vsemi glasovi, izvemši Milosta in Marice.

Deputacija je izvoljena iz sledečih sodrugov: Ropas, Bitežnik in Leban. Deželnemu glavarju jih predstavi deželnozborni poslanec g. dr. Tuma. Po drugih razgovorih zaupnega značaja se konferenca zaključi z «živio»-klici na socialno demokracijo in delegati zapojo:

«Vstanite, bratje, urno, smelo, rešitve že se bliža čas!...»

Raznoterosti.

Nesreča na morju. Strašna nesreča se je pripetila dne 21. svečana na nizozemskem obrežju. Parnik «Berlin», ki vzdržuje zvezo med Harwichom in Hoch von Holland, je izgubil, prišedši od Anglije, krmilo, grozovit vihar ga je pograbil ter treščil ob severni pomol in ladja se je razletela na tri kose. Na ladji je bilo 141 oseb, med njimi 91 potnikov. Strašna nevihta je dolgo časa ovirala vsako pomoč. Velik del mornarjev in potnikov je utonil takoj, drugi so se zbrali na zadnjem delu ladje. Ko hrib visoko valovje je vrglo še

mnogo ljudi v morje. Večkrat je poskušala rešilna barka, približati se ponesrečeni barki, kar je bilo v začetku nemogoče. Metali so vrvi na krov, a ponesrečenci jih niso mogli ujeti. Na ladji je bila operna družba, ki je skoraj do zadnjega člana utonila. Šele drugi dan se je mogla rešilna barka toliko približati, da je z mnogimi težavami sprejela nekoliko še živih ljudi. Zadnje so rešili šele dne 24. svečana. Okrog 130 ljudi je utonilo. — Francoska križarka «Jean Bart» je ponesrečila na atlantičnem obrežju pri Puntagali. Ladja je izgubljena, osebje je rešeno. — Okoli 20. svečana je ponesrečilo več manjših ladij ob angleškem obrežju v hudem viharju. Tudi več ljudi je utonilo.

Nesreča v rudniku. V jami Johann pri Mostecu na Češkem se je vsul dne 21. m. m. premog na štiri rudarje ter jih je zasul. Eden je bil takoj mrtev, trije so tako težko poškodovani, da ni upanja na okrevanje.

Kuga. Iz Carigrada se poroča, da je v Džedi izbruhnila kuga. Vsak dan se pojavi 5 do 6 slučajev.

Zaveden delavec

in

prijatelj delavstva

ne pije

Koslerjevega piva!

Delavski koledar za leto 1907

velja 72 h, v usnje vezan 1.30 K,
po pošti 10 h več.

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjige, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista «Naprej».

Ugodna prilika za nakup radi stecaja neke velike tovarne

samo 3 goldinarje

stane postni zabojček 5 kilogramov celotne teže (približno 50—60 komadov) pri stiskanju malo poškodovanega, lepo zvrščenega, rožno dišočega

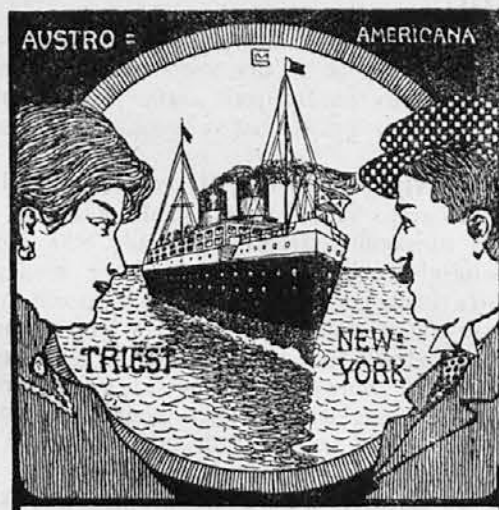
35—24 toaletnega mila

ronja vijoličnega, vrtničnega, obojčnega, solnčnega, špajkinega, lilijno-mlečnega, šmarničnega, breskvinega cveta i. t. d. Razpošilja proti povzetju

podjetje Manhattan

Budimpešta VIII, Bezeredy-utca 3.

Iz Ljubljane v New-York stane samo 160 kron

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetelka
v Ljubljani Kolobovske ulice 26.
Škakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Iz Ljubljane v New-York stane samo 80 glid.

Postavno zavarovana!

Vsaka ponaredba in ponatisek je kazalivo.

Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—5

Thierryev centifolijino mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Oglase

za vse

časnike in koledarje sveta

preskrbi najbolje in najceneje

ekspedicija oglasov

EDVARD BRAUN

Dunaj, I. Rotenturmstrasse 9.

Časniški in koledarski katalog inserentom zastoj in poštne prosto.

Celovec (Koroška)

DR. FERD. MÜLLER

2—1

■ naznanja ■
da je otvoril

odvetniško pisarno

v Celovcu ■ Kramergasse št. 1.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52—25

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Berdajs.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.